

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: Belső-tordatca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyéig.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: akiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkészítésében. Pesten: Zeisler M. (királyutcz. 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglner (Neuer-Markt 11. sz.) Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilestraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyitlertől elzikk: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A szász pártok kiegyezési kísérlete.

I.

Öt-Nehány nap múlva már együtt lesznek, Medgyesen a királyföldi székek és vidékek bizalmi férfai, a kik abban fáradoznak, hogy az eddig élesen folytatott pártuszt, a belserveszeti kérdésben létesítendő compromissum által szüntessék meg, s egyuttal a szászok egységes politikai eljárását a jövőre is megállapítsák.

Az értekezlet siker nélkül szét nem oszlik. Szász testvéreink sokkal jobb politikusok, mintsem ott és akkor, ha közös érdekeket látják veszélyeztetve, ne tudnák feledni az egymás ellen szort heves vádakát; mérséklet és hajlékonyság szint-egy természetöklé vált (tulozni csak akkor tuloznak, a midőn az általános divat), s így nem valószínű, hogy olyan merev álláspontot foglaljanak el egymással szembe az ó- és ifjú szászok, mely a közvetítést lehetlenné tegye; van tapintatok, jó számító és kitartók, s így ha közelednek, meg is találják a közös egyetértés alapjainak lerakására.

A mit itt elmondánk, korántsem jóslat, csak a szász természetből és okosságából levont, s így indokolt következtetés.

Történeti muljok eléggé tanúsítja azt, hogy a szász nemzetiség java előtt pártjaik mindig meghajoltak, s az csak kivételt képezett, hogy eközben egyesek nagyraágysukat is kielégíték és szerezni igyekeztek maguknak is a mulandó földi javakból.

Náluk hagyomány: a pártédeket alárendelni a nemzeti közügynek. Ezért nem szükmarkuak ott, hol egyik vagy másik pártnak programjából kell valamit feladni, tudva, megfontolva, hogy nem a politikai ellenfélnek concedálnak, hanem a natió-
nak magának.

Ha mi, mint magyarok állítunk politikai horoscopot a medgyesi értekezlet eredménye fölé, azt kell óhajtanunk, hogy az ó-szászok legyenek a kik többet, sokat concedálnak az ifjú szászok programjának.

Ugyanis ez a program alapelvül tüzi ki azt, hogy a szász nemzetiség jóléte szoros kapcsolatban áll a magyar állam javával, s mindazon nemzetségeivel, kik vele egy korona alatt élnek;

hogy a szászok semmi olyasra nem törekedhetnek, a mi az alkotmányos Magyarország államszerkezetébe be nem illik, s a mi e magyar állam polgárainak jogegyenlőségével ellenkezik.

Ezek az alapelvek teszik kívánatosá, hogy a medgyesi compromissum ily irányban formuláztassék és emellessék érvényre; hogy a politikai eljárás utját szász testvéreink ily irányban, s ily czél felé egyengessék, közelítsék meg.

Az értekezlet az ó-szászok kezdeményezték, mire az ifjak készeknek nyilatkozván a kiegyezés főbb alapelveinek közzétételét szorgalmazták, különösen azért, hogy láthassák, mit és mennyit hajlandók az ó-szászok kínálni; megjegyezték egyszersmind azt is, hogy nemcsak a Királyföld belserveszetét illetőleg látják czélszerűnek a szász pártok kiegyezését, de az általános közjogi kérdésekre ép úgy, mint a közművelődésekre nézve is meg kell ott állapodniok, szem előtt tartva azt, hogy „nemcsak szászok, de a magyar államnak polgárai.”

Az ó-szászok hamar eleget tettek az ifjak eme óhajának. Teljes előzetkenységgel szólnak e dologról „Zum Sachsentag in Mediasch“ czim alatt. („Sieb. d. Wblt“ No 21.)

A mit ebben mondanak, az föltevéseinket igazolja.

Az ó-szászok nemhogy merevek lennének, de előzetkenyeknek, méltányosaknak mutatják magukat és nem igen szófukarok, tehát őszintének is látszanak.

Kolozsvárt, 1872. máj. 26.

Most már „egyletek” közgyűléseibe engedélykérés nélkül lépni alig merészelek. A „kisegítő pénztár-egylet” közgyűlésére felmentem a redoutba. Be sem léptem addig a terembe, míg az egylet igen tisztelt elnökének fel nem mutattam azon meghívó jegyet, melylyel engem — dacára annak, hogy részvényem itt sincs — meg-tiszteltek. Az elnöknek nem volt kifogása az ellen, hogy közgyűlésen, mint hallgató részt vegyek, mert — mint ő mondá — itt semmi „titkos dolog” sem fog történni.

A „kisegítő pénztár-egylet” közgyűlésére készséggel beeresztik a kritikát, a sajtó férfait. 11 óra felé még nem jött össze a tagok kétharmada, amennyi szükséges ahoz, hogy a közgyűlés a szabályok értelmében megtarthassék.

E felett tehát vita támadt. Filep István ur annál is

inkább ajánlja a közgyűlés megtartását, mert itt csak megtörtént dolgokról van szó. Wolf ur a tisztviselők választását későbbi, népesebb gyűlésre kívánja használni, egybekre nézve a sorrend megtartását kívánja.

Vége az elnök megnyitja a gyűlést és felolvassa jelentését. Említést tesz a nemsokára (2 hónap múlva) bekövetkezendő új szervezkedésről azon szabályok alapján, melyek most a belügyminiszternél vannak fenn megerősítés végett. A jelentés szerint a tagok száma növekedett, gyarapodott az egylet vagyona, s a hitelnyitás nagyobb mérvet öltött; üdvösen hatott az egylet a takarékoság eszméjének megtestesítésére, áldozott jótékony cselekedetekre, miért is azt kívánja, hogy az egylet további működésén is legyen az isten áldása!

Utána Filep I. ur a lelkiismeretes, gyors és pontos szolgálatért köszönetet szavaz az elnöknek és az egész tisztviselőségnek és ezt egyszersmind jegyzőkönyvre kéri vétetni, a mi közhelyesséssel találkozott. Ezután Gámán ur olvassa fel a számadás- és pénztár-vizsgáló, valamint a segélyző bizottságok jelentéseit, melyek szerint mindent a legjobb rendben találtak. A segélyző bizottmány kérésére az 500 frtyai segély újból megszavaztatik.

Vita egyáltalán nem volt, csak Bogdán István ur tett kérdést, miért van külön e két tétel: „Tisztí fizetésre 5464 frt” és „Igazgatási tisztviselők fizetésére 8792 frt.” Kételyeit Filep I. és főkép Gámán ur felvilágosításai oszlatták el. Ez utóbbi megmagyarázta, hogy vannak az egyletnek rendes hivatalnokai és igazgatási tisztviselők, mely utóbbiak tantiémbe részesülnek, — de ezeken fölül vannak napidíjasok is; a jövő szervezkedés szerint azonban mindez megváltozik.

A tisztviselők választása elmaradt, az új szervezkedés maradt a régié. X. ur azonban megjegyzi, hogy ha lényeges különbség forog fenn a módosítandó alapsabályokra nézve, akkor nem remélhető, hogy a miniszterium azokat két hó alatt megerősítve leküldi, és akkor nem lehet bizonytalan időkig hagyni a tisztválasztást.

Gámán ur azonban előadja egyenként a tervezett módosításokat, melyek lényegtelenek és azért bizton kilitáshba helyezi, hogy két hónap múlva minden rendben lesz. Erre X. ur azt indítványozza, hogy a közgyűlés helyeslje a telt módosításokat és sürgesse az alapsabályok leküldését. Ezen indítvány közhelyeslése mellett oszlott szét a gyűlés.

Dr. Dobránszky.

N.-Enyed, május 25. 1872.

A követválasztási mozgalmakat illetőleg, míg a közelebből érdekelték sok tevékenységet és élénkséget tanúsítanak, addig a határozottan nagyobb rész csendes és hallgatag. Itt nagyban csapkodnak hullámai az egyéni politikának, s e habok tájékai, ha mulékonyan is, de beszapollják a virányos partokat.

Az erdélyrészi lapokban felőlünk is ellentmondó tudósítások jelennek meg; e szerint megyénk vingarai (helyesebben alvinczi) választó-kerületében is két, sőt négy deakpárti jelölt létezéséről is emlékeznek meg.

Máshol tendenciósus jeremiádokat irnak arról, hogy itt a főispáni befolyás tulságos, hogy Barcsai Ákos viszsza lép, és hogy a főispán egy magát fölöküzdeni kezdő kis független párttal, s annak jelöltjével szemben Barcsait akarja föllepíteni, de csak azért, hogy véle a független pártot elnyomja stb. stb. Mindez nem való. Barcsai Ákos f. hó 7-én Alvinczen, választói körében megjelenvén és beszámolván követi eljárásáról, általános lelkesültséggel és közfelkiáltással kéretett föl újabban a követjelöltségre és azt el is fogadta. — A főispánnak pedig eszeágában sücsen Barcsai Ákossal szemben valakit fölállítani.

Igaz, hogy f. hó 9-én tizenöt vagy tizenhat egyén Vingarban is összegyűlt és báró Splényit léptették fel ellenjelöltné; de valamint pártunk nevezni nem lehet 15—16 egyén összebeszélését ott, illetőleg olyan kerületben, hol 1700-nál több a választók száma, úgy nem lehet határozott deakpártinak nevezni olyan csoportozatot, mely ellenzéki oldalon plaidirozza ügye igazságát. Azonban a vingarai csoportulást annyit eredményezett, hogy a mely kerületnek évek óta román képviselőjelöltje nem vala, igyekezővén a magyar választók épületesen egyet nem érteni, azon kerület román választói most eszmélni kezdenek és az „inter duos litigantes” aranymondatt büvészbotját használván, fölállították Negrutiu személyében a 3-ik és pedig román követjelöltet. — Előre uraim! szaporítsuk a nemzetiégi képviselőket!

Egy magyar választó.

Nyilvánosság.

(D) Tragikomikus dolgoknak vagyunk tanui. Egyik helybeli lapban „beküldetett” czim alatt megtámadtatott a nyilvánosság, a gondolat- és szólásszabadság haladó korunk e legszebb vívmányai. Illetéketlen „tolakodásnak” bélyegzik a közügyek iránti érdeklődést; fenhangon hirdetik, hogy gondolat- és szólásszabadságot csak 100 ftért lehet venni bizonyos cenzurát gyakorló urak kezé-
től; „idegenek” szidják hazájában a magyart; kigunyolják fennálló törvényt, az erkölcsös jogérzetet, a jozan észt az önkény, az önbíráskodás, az ököljog, a párbaj dicsoi-

tésével; sárba gázolják a becsületet és jellemet azon tétellel proklamálásával, hogy az „elvet” hazudtolja meg a „gyakorlat”, mert guny és megvetés tárgyává szeretnék tenni azt az embert, a ki „gyakorlatilag” sem „pártolja” azt, a mit „elvilleg kárhoztat”; idéző jelek közt ferdítik el az igazságot. És mindezt az erkölcsi illem megvetésével, a „beküldetett” álcája alá rejtőzve.

Ezen elvek és morál, ezen nyelvezet és módor terjesztése sajnos jelenség hirlap irodalmunkban.

Lehet-e az önértetes sajtónak más szava ezen merénnyel szemben, mint méltósága, jogai, a haladás és mivelődés nevében óvat tenni?

Korunk uralkodó szelleme a szabadsággal meghozta a nyilvánosságot, hogy őre és paizsa legyen az igazságnak. A kinek szívében az igazság, a közügy iránti szeretet tüze lángol, hivatva, jogosítva van belépni a szentélybe, a hol a szép-, jó- és nemesnek oltárai állanak. A sajtónak, mely a közlekiismeret sugalmazója, joga van a gyűlések tanácsstermeiben megjelenni és referálni a lefolyt dolgokról. E jog ellen, csak az értelmi gyarlóság — tiltakozik; e jogtól, mely az igazság verőfényét árasztja maga körül, az igazságnak nincs miért irtózni; sőt az ilyennek keresik a nyilvánosság világát.

A nyilvánosságot haladó korunk szelleme az Igazság templomává avatta fel. A ki e tényt ma még vitatja, sőt a szabad szónak a tanácssteremből való kiutasításával megtámadni meri, annak régen megjelölte helyét haladó korunk szelleme a régiségek muzeumában, az e fajta emberek ma már csak élő halottak e társadalomban, csak kísértetni járnak fel a „jámor” emberek közé.

A mióta korunk szelleme a megtisztult moráloak hódol, azóta harozza van a haladásnak a czopffal, a pöffeszkedéssel, a csalsatlansággal, a vaskalapos alketyintyéllel, a sokszínűséggel és a társadalmi corruccio minden fájával. Ez a szellemi harc csak egy lobogót ismer — a szabadságot, csak egy fegyverrel küzd — a kritikával, csak egy diadalt ismer — az igazságot.

E jelvény alatt állunk mi is, és a ki reánk támad, érje, bár feje a felleget, bár barátunk, jóakarónak mondja magát, — mi hivi maradjunk a szabadelvűség zászlójának és kötelességünket teljesíteni fogjuk.

Az önkény, az áskálódás, az inquisitio, a válogatlan fegyverek köszirtre találnak a szabad polgár önértetésében, tiszta jellemében, az alattomoság pedig elvakul az igazságérzet fény sugarától, a sötétség oduiba kell elrejtőznie.

Legujabb táviratok.

Madrid, május 25. Serrano magára vállalta egy új kabinet alakítását, a baski tartományok lecsalpitásáig azonban Topetere bízta e gondot, ki ideiglenesen a hadügyéri tárczát vállalta el.

Berlin, május 24. A bir. kanczellár törvényjavaslatot terjesztett a szövetség tanács elé, az Elsass-Lotharingiában teljesen alakulandó, az összes birodalmi hadseregéből ujonczozandó csendőrtestre vonatkozólag.

Washington, máj. 25. Grant elnök aláírta a kegyelmezési törvényjavaslatot. — A kormány felfüggesztette a kamara ülését, az Alabama pótcikkely azonban még a nyilvános ülések előtt elfog hihetőleg intéztetni.

Uj-York, május 24. A senatus mai ülésében az Alabama pótcikkely fölött ismét esti 5 óráig folyt a vita.

Sz.-Somlyó, május hó 1872.

Tekintetes szerkesztő ur!

Csaknem tíz hó óta lakom már az ős Magura alján, s csak most vagyok először azon szerencsés helyzetben, hogy ígéretemet beváltom.

Politikai lap levelezőjének — mindenesetre — a politikai élet nevezetesebb mozzanatairól kellene írni; s erre a már megindult követjelölési, — vulgo — korteskedési mozgalmak bő anyagot szolgáltatathatának; de engem hivatalos kötelességem e mozgalmak színhelyétől távol tartott.

Voltak már itten, még az országos pesti pártterkezetek korában, s azután is jobb- és baloldali értekezletek, azonban én ezekről csak megtörténtök után hallottam.

Még mult hó 23-án tételtet le városunkban egy állandó színház alapja, a tényhez illő ünnepélyességgel. Eleintén csak nyári színházról beszélt a fama, de kislát, hogy állandósított. Hanem, hogy a letett alap lesz-e így a mostani állapotban állandó? vagy csakugyan színház is fog állni rajta? — azt én nem tudhatom. Ha áll az, a mit hallottam, úgy én nem merem bízni magam, hogy Thalia ezen templomát valaha belőlől is megtekinthetem.

Jelen hó 20-án mükedvelők által adatott „A cigány, mint földesur.” Mükedvelők iránt a bírálók szelidebben szoktak eljárni, mint rendes színészekkel szemben; azért az előadás részleteibe, — főkép bírálólag, én sem ereszkedem.

Egészben véve, az előadás elég kerekded volt, le-számítva egy-két ujan fellépett tag gyengébb szereplését.

Sőt éppen az érdemel méltánylatot, hogy a szereplők közül többen először léptek színpadra, s még is oly sikerrel oldották meg feladatukat, miszerint, ki a mükedvelő tagok személyes ismeretségével nem dicsekedhetik, — már gyakorlott mükedvelőket gyanított bennök.

Színházi helyiségül egy régi söraktár-épület alakítottát át; még pedig eléggé magán viselve a rügtönzés jellegét. Különösen kifogás alá jöhet az ülőhelyek elrendezése. Nem a hátulsó, de az első padok voltak emelkedettebben, úgy, hogy a második osztályú ülőhelyeken, ki a pad tetejére fel nem állott, éppen semmit sem látott. A helyiség más alkalommal, — lehet elegendő tágas volna, — de most nagyon is szűk volt.

Reméljük, jövőre másképp gondoskodand a rendezőség. A viszontlátásig Isten velünk!

T. M.

A magyar királyi honvédségi Ludovica akadémia rendszerének s belső berendezésének ter-vezete.

(Folytatás.)

IV.

Felsőbb tiszti tanfolyam.

1. Ezen tanfolyamba hallgatókúl egyelőre évenként önként jelentkező 25 tisztt és pedig a mennyiben a vizszonyok engedik, 20 gyalog s 5 lovas alantass tisztt főgadatitk el, kik a honvéd hadapródi vizsga-szabályzatban a tétleges szolgálatbeli hadapródok részére megszabott tantárgyakból a vizsgát jeles eredménnyel tették le, vagy ennek megfelelő mérvű katonai előképztségük iránt magukat igazolni képesek; kik továbbá tiszti minőségben legalább 2 évig szolgáltak s jellemi tulajdonságaik, valamint szellemi tehetségeiknél és gyakorlati alkalmazhatóságuknál fogva is kitünő tisztekül jelezvők.

A tanfolyam kezdete előtt ezen tisztek is előleges vizsgát kötelesek kiállani. E vizsgán a hadapródi vizsgának hadtudományi tárgyaiból s ezeken kívül a szám- és mértanból minden hallgatóhoz 4 kérdés intéztetik, melyekre az szóval felel; ezen felül az illetőtől egy harczászati feladatnak írásban leendő azonnali kidolgozása követeltetvén.

Ha a szóbeli feleletek közül 2 a vizsgabizottság tagjainak többsége által ki nem elégitőnek ismertetik el, az illető még további két kérdésre köteles felelni.

A kérdések oly irányban intézendők, hogy a felelet ne annyira az illető emlékező tehetségét vegye igénybe, mint inkább alkalmat szolgálthasson annak egyrészt szellemi tehetségét s felfogását, másrészt képességét a hadapródi, illetőleg tiszti vizsga tantárgyainak alkalmazására kitüntetni.

A vizsgabizottság a vizsga összes eredményének tekintetbevételével szavazattöbbséggel határoz a felett, vajjon az illető a tanfolyam hallgatására elfogadandó-e? Arra, hogy az illető visszautasításának legalább az összes szavazatok 2/3 része szükséges.

A bizottság egyuttal kijelenti: szabad-e a visszautasítottnak egy év lefolyta után e vizsgára újból jelentkeznie vagy nem?

2. E tanfolyamban ugyanazon tantárgyak adatnak elő, melyekből a honvédség előléptetési szabályzatának értelmében azon alantass tiszteknek, kik soron kívül akarnak főhadnaggyá, illetőleg századossá előléptettni, a vizsgát ki kell állani, u. m.:

1. Hadsereg-szervezés.
2. Hadászat.
3. Harczászat.
4. Hadi földleírás.
5. Tereptan, tereprajz és terepmegbírálás.
6. Fegyvertan, tekintettel a tüzérségi s a szörlővegek körüli szolgálatra.
7. Erődtéstan, kapcsolatban az utászszolgálattal és tekintettel a mérnökari szolgálatra.
8. Segédtszti s vezérkari szolgálat.

Ezen felül mint kötelezett tantárgyak elő fognak adadni:

1. A hadi törvénykezés, valamint a hadviselésnél érintett nemzetközi jogok és viszonyok.
2. Jogtudomány, különös tekintettel a véderő szervezésére s az ennek alkalmazásánál érintkezésbe jövő törvényekre.
3. A francia vagy horvát nyelv.

A terjedelem, melyben az egyes tantárgyak előadandók, külön utasítás által leendő szabályozva.

A hallgatók ezenfelül a lovaglásban oktattnak s alkalom nyújtatik nekik, hogy magukat a gyalogság, lovasság és szörlőveg-osztágok fegyvergyakorlataiban tökéletesítsék, s a vivásban és tornaszabban is gyakorolhassák.

3. A tanfolyamot végzett hallgatók közül azok, kik a végosztályozáskor jelesen, vagy legalább jól minősítettettek, igényt nyerne arra, hogy segédtszti, s előadandó alkalommal vezérkari szolgálatra, valamint tanárokul is alkalmaztassanak; ezenfelül a jelesen minősítettettek a soron kívüli előléptetésre jogosultaknak tekintendők.

Azon tisztek másrészt, kiknek minősítései „kínem elégtel”, a rendes csapatbeli szolgálataira lesznek alkalmazva.

A tanfolyamot csak azon hallgatóknak szabad ismételni, vagy a vizsga letételére újból jelentkezni, kik betegsége, vagy ügyelmebevétel igénylő okok által voltak annak tökéletes befejezésében akadályozva, illetőleg csak azon esetben, ha a végvizsga-bizottság rájuk nézve e tekintetben kedvezően nyilatkozott.

V.

Lovas hadapródok és tisztek.

Az ezen tanfolyamok hallgatására berendelt lovasági hadapródok s tisztek az előadásokat általában a gyalog-hadapródokkal s tisztekkel együtt hallgatják; csak a tisztképző tanfolyam lovassági hadapródai részeseülnek az E. pont alatt említett tárgyakból külön oktatásban.

(Folyt. következik.)

Látogatás Thiersnél.

„Látogatás Thiersnél”, ez a címe a párisi „Revue politique et littéraire” egy érdekesen írt cikkének, mely Thiersnek a dolgok franciaországi állásáról nézetét következő nyilatkozatában adja elő.

A bizalom mindenütt erősül; az üzlet élénkül; a monarchikus pártok belátják tehetetlenségüket, s fegyvereket már-már letenni készülnek; még a radikálisok is megnyugosznak már, s követik a szélsőbal képviselőinek példáját, kik egy idő óta örvendek mérsékeltet tanusítanak. Franciaország dolgozik és erősödik; hitele ropant; már a két milliárd fölvetelét teljesen kiheverte, holott általában várakozás szerint e pénzügyvelettel nagy pénzválságnak kellett volna követnie, — s senki sem kételkedik ma már azon, hogy a másik három ezer milliót is teljesen le fogja annak idején fizetni.

Erre a társaságban, mely jelen volt Thiersnél, azt jegyezte meg valaki, hogy ebben igen nagy érdeme van ép a köztársaság elnököknek, kiknek politikai lángesze példátlan nehéz körülmények között, diadalmaskodott a commune-lázadás, a monarchikusok ármánykodásai, az ipar és kereskedelem aggodó önérdék feltétele, szóval minden fölött, a mi Franciaország újraéledésének útjában állt. De, így folytatta, mindennek van árnyoldala is: a kormány csak ideiglenes, senki sem tudja, mi fog holnap történni, mert folyton lehetséges a szakítás a nemzetgyűlés, s a köztársaság elnöke között, a mi azután elvégre egyszer az elnök leköszönésére vezethetne.

Nem fogok leköszönni többször, így szolt erre élénken Thiers. Mielőtt meghalok, Franciaországban a köztársaságot véglegesen megalapítva akarom látni. E dicősségre igényt tartok lelkem mélyéből. Ha köztem, s a nemzetgyűlés közt nézetkülönbség merülne fel, csak miniszteremet fogom másokkal cserélni föl. A nemzetgyűlés nem buktathat meg engem. A Rivet-féle javaslat nekem ép oly hosszan biztosítja az uralmat, mint annak; én hát a kormányon maradok, míg új kamara jön létre. Ez határozatom, a mitől el nem térít semmi.

A jobboldal egy befolyásos tagja, mondta erre a jelenlevők egyike, ma azt mondta nekem, hogy elnök ur állása tarthatatlan lenne, ha önnel szemben valaha köztársasági többség állana. Mert — így mondá — az ön politikai nézeteinek van egy bizonyos conservatív oldala, mely nem tudná eltérni egy köztársasági kamara meggondolatlan követeléseit, s így akkor gyakoribbak volnának az összeütközések, mint ma.

— Gondoltam erre, válaszolt Thiers; de nem osztom ez aggályokat; ez annyi lenne, mint rágalmozni a köztársasági párt tagjait. Mely kérdések választhatnának el engem öltük; a kötelezett oktatás? Minden vonatkozás nélkül szavaznám meg azt. Az adók kérdése? E tekintetben igaz, hogy nem osztom én a köztársaságiak egy nagy részének nézetét, de engedményeket fogunk tenni viszonyosan, s még azt a reményt sem adom fel, hogy őket a saját nézeteimnek nyerem meg. Vagy a kultus-budget? Igaz, hogy ez fontos kérdés. Ha köztársasági kamara jö létre, az valószínűleg törlni kívánandja azt. Ebben azonban én nem egyezem bele soha. Az egész catholicismusnak hadizénés lenne az, s én nem akarom a vallásháborúk korát megújítani.

A kérdés oly föbenjáró, lehető következményeiben magára a köztársaságra nézve elannyira veszélyes, hogy nem akarok kétségbeesni a fölött, hogy e tekintetben még egy tövétől-hegyéig köztársasági gyűlést is kapacitálандok.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 27. 1872.

— **Deák Ferencz** szombaton utazott el a déli vonattal Nagy-Kanizsán keresztül Vasmegyerbe Rátótra, Széll Kálmán vendégkerelő házához. Kisérőül utazott vele Széll Kálmán fivére, a „Szózat” halhatatlan költőjének fia, Vörösmarty Géza. Az ünnepelt „örög ur”-at egész útjában mindenütt gyöngéd előzékenységgel fogadták. A nagy-kanizsai indóházhoz üdvözlétre siettek Inkey László, Wlassics Antal, Babochay János, Gabelics Imre, Molnár Alajos, s többen. Szent-Iványnál zalaegerszegiek üdvözölték, Molnárinál Széll Kálmán fogadta számosak jelenlétében, s diszkrétok kísérelével azonnal Körömd felé robogtak el, a Molnárhoz két órányi távolságra fekvő kies Rátótra, hol az „örög ur”-at pesti választásokig — mintegy július végeig — időzni fog.

— **A csángó magyarok** vallási és iskolai szükségseinek fedezésére Haynald érsek 5000 forint alapítványt tett azon czéllal, hogy ennek kamataiból idővel a csángók részére papok neveltesse, addig pedig, míg ily költségek az alapítvány kamataiból kitelnek, a kamatok a tőkéhez csatoltassanak. A Szent-László társulat minapi választmányi gyűlésén az érseket felkérte, hogy tekintve a csángók égető szükségét, adná beleegyezését, hogy a kamatoknak fele már most fordítottassék iskolai szükségleteik fedezésére.

— **A román párt és Erdély.** Hodósia a „Föderatiunea”-ban közzétette programját. Az erdélyi románoknak ma — így szolt H. ur — midőn az ország alkotmánya fel van függettve, azon törvények, melyek a románoknak saját hazájokban a többi nemzetekkel egyenlő politikai s nemzeti jogokat biztosítanak, el vannak törölve, azon kell lenni, hogy mielőbb egy erdélyi országgyűlés hívassék egybe. Így az erdélyi románok válasszanak ugyan képviselőket, de nem a pesti országgyűlésre, hanem azért: hogy ezen képviselők egy erdélyi országgyűlés egybehívását, s így az ország autonómiáját szorgalmazzák. Az erdélyi politikai román nemzet hivatalos nyelve el van kobozva, de elveszve nincs. Még vissza lehet s kell azt szerezni! Nagyön jól érthető program ez.

— **Szép viszonzás.** Pestváros minden európai fővárosnak megküldte az utolsó népszámlálási irat munkát. Kopenhága most viszonzásul az ottani disz- és

nyilvános épületek és intézetek szöveggel kísért rajzával kedveskedett.

— **A Kassán** megjelenő „Felsőmagyarországi Szemle”-ben olvassuk: Kassáról 3 tagú küldöttség: Kain Dávid, Hlavács Jenő és Horák Ede több tekintélyes polgár kíséretében Kolozsvárra utaznak, hogy gróf Péchy Manó (erd. kir. biztos) Kassa város deakpárti követjölőitnek tolmácsolják a kassai jobbpárt érzelmeit, s őt a pünkösdi másodnapján tartott deakpárti értekezlet határozata értelmében a képviselőség elfogadására kériék föl.

— **Országgyűlési emléklap.** A „Pesti Napló” egy emléklapról tesz említést, melylyel ifj. Marasztói József a közelebb lefolyt országgyűlést szándékozik megörökíteni. Az emléklapon egy imposans diadalív, kupján a magyar czimerrel, oldalfalai mellett az ipar és kereskedelem nemtőivel, képezi a keretet, melyben a lánczid, s kis távlatban Budavára, a királyi palota, a fegyvertár, s a miniszterelnöki palota van elhelyezve. A diadalív talapzatán művészi csoportozatban Deák Ferencz, Somsich Pál, Majláth György, Gorove István, Horvát Boldizsár, Lónyay Menyhért gr., Andrássy Gyula gr., Kovách László, Just József, s több képviselő és felsőházi tag alakjai tűnnek elő. A diadalív két szélső oszlopán a múlt országgyűlés folyama alatt hozott törvények vannak feljegyezve. Előfizetési ára a műnek, ha 10 példány rendeltek meg, 1 forint; 10-nél kevesebb példány megrendelésénél 1 forint 50 kr. Bolti ára magasabb lesz. Ajánljuk közönségünk figyelmébe e művet.

— **A hadseregi nagy akadályversenyt** Bécsben, mely a magyar-osztrák sorhad és honvédség, valamint az európai hadseregek minden tisztje előtt nyitva volt: honvéd lovasságunk egyik tisztje herceg Eszterházy Lajos honvéd-kapitány nyerte meg — hosszu kemény küzdelem után s 3 1/2 méldnyi és 20 nagy akadálylyal metszett pályán — „Isis” nevű 5 éves pej kancaján 158 font teherrel, a br. Löhnseisen kapitány (12-dik dzsidas ezr.) által szintén remekül lovagolt „Dangerous” p. m. ellen, mely 150 fontot vitt. Harmadik lett Varga örnagy „Last Boy” nevű heréltje; negyedik Leopold kapitány „Kishér”-je; ötödik gróf Pejachevich hadnagy „Simon” kancája. A győztes Eszterházy Lajos hg. család névrokonával Eszterházy Miklós gróffal és gróf Szapáry Ivánnal együtt meszesföldön a legügyesebb és legmerészebb steeple chasser kit a pesti versenyekről jól ismer a főváros is.

— **Magyar fémváltópénz.** A magyar kir. állami számvéviszék kimutatása szerint az 1872. évi martius végeig forgalomba tett fémváltópénz 10.465,578 forint 70 kr. összegre képvisel és pedig 28.262,047 db 20 kros és 48.131,693 db 10 kros ezüst váltópénzdarabokban.

— **Felhívás a magyar koronához tartozó országok összes tisztviselőihez.** Hivatkozással a folyó hó 15-én hirtapilap közzétett felhívásunkra, melylyel folyó é. jun. 16-án egy Pesten megtartandó országos tisztviselői gyűlés iratott ki, felkérjük tisztársainkat, hogy ezen gyűlésre — tekintettel a tárgyalások mindegyikünk által mélyen érzett fontosságára — minél számosabban megjelenni vagy testületi meghatalmazottakat küldeni sziveskedjenek, kijelentvén, hogy az ezen országos gyűlés körül előforduló teendők ellátására keblünkben egy állandó bizottság állított fel. Minden, netalán felmerülő kérdésben vagy a napirendre tartozó javaslattal, nemkülönben a beszállásolás, vasuti és gőzhajózási kedvezmények élvezetére szükséges igazolási jegyek megnyerése

végott a megkeresés mielőbb és közvetlenül az egyleti igazgatóságához intézendő. A magyarországi tisztviselők önségélyző-egyletének igazgató-választmánya.

— **Ő Felsége idei siketfajvadászatait** april hó 23-án kezdte meg a steyer hegység közt, Mürzzu schlag környékén. Rudolf koronahg Someraunál, Lipot bajor hg ő fensége, valamint br. Wenckheim B. minister ő nmitsága, gr. Wrba, hg. Kobkovitz, br. Wallerskirchen, Kriehammer és gr. Uexküll örnagy stb. más-más helyeken. Ő Felsége csak két reggel volt künn és mégis 7 siketfajdot lött; Rudolf főhg. 2 reggel 6 drbot; a bajor hg. 3 nap alatt 3-mat és kettőt elszalasztott.

— **A persa uralkodóhoz szerencsénk lehet e nyáron.** Európai körutat tesz, s az uti programmba Pest is föl van véve, augusztus hóban lehet várni.

— **A Jellacsics-requiem** Zágrábban május 22-én meglehetősen fiaskót csinált. Jellacsics lovag-szobrán persze lengtek a gyászlobogók, s egypár dühös illyr el is járomkodta magát alatta — hanem a nagy publikum edes-keveset törődött az egész requiemmel, s a requiemmel járó utcai demonstrációval, mely ezuttal nem ölthetett nagyobb dimenziót. Két-három „Slava” után minden elcsöndesedett, s a Jellacsics-szobor körül szomorúan lengtek az árván hagyott gyászlobogók, mintegy az „idők” jeléül.

— **Mi mindenre használják az ujságot.** Egy angol touristá hitespárt Jeruzsálem közelében a rablók kifosztották, és csak a „Times” egy példányát hagyták meg nekik. Minthogy a testükön volt ruhájukból sem maradt meg sokkal több a semminél, a férj a „Times” főlapjába burkolózott, siró nejét pedig a mellékletbe öltöztette, úgy hogy egészen tisztességesen bevonulhatlak a szent városba.

Árjegyzék a Kolozsvárt május hó 23-án tartott hetivásárról (alsó a. mérő középar). Tisztábuza 6 frt 30 kr. Egybuza 5 frt — kr. Rozs 4 frt 48 kr. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 frt 70 kr. Törökbuza 4 frt 84 kr. Pityóka 2 frt 64 kr. Marhahus fontja 25 kr.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

[13-40]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfit)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

3-3 (477)

Árverési hirdetés.

Alulírt uradalmi igazgatóság részéről közhírre tételek, miszerint a báró Brukenthal-féle bethlen-szt-miklósi udvarban folyó 1872-dik évi június 15-én elkezdve s az utáni napokon folytatva készpénz fizetés mellett a következőknak nyilvános árverés útján eladani: u. m. 2 apáló, melyek közül az egyik Solymon nevű, félvér, barnasziros, 8 éves, és a mely a kolozsvári futatáson díjat nyert; anyakanczák szposzókókkal; 1 és 2 éves méncások mind Solymon apátólól valók; tehénsoroda, tejelő és meddők; 1, 2 és 3 éves tünd és ökorbonyák; fekete és tisztafehér bivalók és fehér bivalók; szamarok, sertés és juhnyáj; buza, rozs, török-buza; különböző évekű 6 és 1871-ik évbéli borok; szilva- és seprőlálmák; díszes és közönségesebb butorok; boroshordók, edények s más telkelhetők.

Bethlen-Szt-Miklós, 1872. május 13-án.

A báró Brukenthal-féle

bethlen-szt-miklósi uradalom igazgatóság.

Wiener Commissions-Bank

VALTOIRODÁJA

Kollmarck, 4-ik szám.

vétel-jegyeket

kibocsát

az alább feljegyzett sorjegy-csoportokra, s ez összeállítások már azott is a legelőnyösebbek közé számíthatók, mert minden ily vételejű tulajdonosnak alkalom van arra, minden 10- és 20-leveles jegyet egyedül megvásárolni s ezen kívül

arányban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamaban részesülhet.

A. csoport. (Egyenként 16 húzás.) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet letétele után minden részletre követhető 4 sorjegyű kap: egy 5%-os 1880-ki 100 forintos államsorjegy. Főnyeremény 300,000 ft s a sorozatos sorjegy 400 ftal visszaválthat.

egy 3%-os török osztrák 400 frankos állam-sorjegy.

Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valósigos aranyban, egy hircg. braunschweigi 20 talléros sorjegyét. Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül, egy innsbrucki (tyróli) sorjegyét.

Főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport. (Egyenként 13 húzás.) Havi 6 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet letétele után minden részletre követhető 3 sorjegyű kap: egy 3%-os török osztrák 400 frankos állam-sorjegy.

Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valósigos aranyban,

egy hircg. braunschweigi 20 talléros sorjegyét. Főnyeremény 80,000 taller minden levonás nélkül, egy szász-meiningeni sorjegyét.

Főnyeremény 45,000, 45,000 ft delmetett.

Videki megrendelések postonban és utánvét mellett is eszálthatnak. Nyereménylisták meg-húzások után bementésen — ingyen küldünk meg.

(474)

23-30

A Liebieg-féle Kumys-kivonat,

melyet a bécsi gyógytani hatóság egy ógy-szerül elismert s a krakói tudományos társulat különösen ajánlt.

az orvosok tanácsok megerősítő véleménye szerint, első rang illet a tudósság ellen eddig ismert és használt minden szer közt.

Gyónan és biztonság gyógyul: **tidőrsézt** (még által állapotában is), **gumót** (jelét: verőpés, askorosis láz, lefagyás), **gyo-mor-, bel- és légző-hurutot**, **Anae-mát** (vérzegység) tartós betegségek és fuljtonos higanyelvezet követeléseket,

Chlorosiat (sápkór), **meliszióritást**, **aszokót**, **hátgerincz-sorvadást**, **meh-gőrsézt** és **ideggyengességet**.

Egy üveg ára 1 frt 6. Legtöbb 4 üveget tartó ládában és azon felül bármekkora mennyiséget vidékre megküld.

A Kumys-intézet főraktára

Bécs, Mariahilferstrasse 36, Bern

(ifj. Friedl N.)

N. B. Betegék, a kiknél minden használt szer sikertelen maradt, tegyenek bizalommal egy utolsó kísérletet a Liebieg-féle kivonattal.

3-26 (450)

ROBEY és TÁRSA

(Limited)

Pest, üllői út 1. szám alatt,

ajánlják a közlőgő idényre **szabadalmazott vaskeretű cséplőgépeiket és gőzmozdonyait, lőjargányos cséplőgépeiket, vetőgépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Field-féle csövekkel.**

Újabb gépeink általános elismert munkaképességök felment bennünket minden feldicsérestől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarabb kezünkhöz juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmény tétett nálunk.

Robey and Company Limited,

Pest, üllői út 1. sz.

Ny. Gáman János örökösénél Kolozsvárt.

Melléklet: Heckenast Gusztáv legújabb könyvek jegyzéke.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.